

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Paweł Wiliński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie **P. W.**,

uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 217 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 stycznia 2026 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego,

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 17 czerwca 2025 r., sygn. akt V Ka 1197/24, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 24 września 2024 r., sygn. akt IV K 359/23,

1) uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2) nakazuje zwrot oskarżycielowi prywatnemu D. W. uiszczonej opłaty kasacyjnej.

Paweł Wiliński

Piotr Mirek

Włodzimierz Wróbel

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wyrokiem z dnia 24 września 2024 r. (sygn. akt IV K 359/23) na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k. umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego P. W., zarzucając mu popełnienie czynu z art. 217 § 1 k.k. polegającego na naruszeniu nietykalności cielesnej D. W., uznając, iż stopień społecznej szkodliwości czynu był znikomy.

Sąd Okręgowy w Lublinie, po rozpoznaniu środka odwoławczego, wyrokiem z dnia 17 czerwca 2025 r. (sygn. akt V Ka 1197/24) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oskarżonego P. W. uniewinnił od popełnienia zarzuconego mu czynu, przyjmując, iż działał on w warunkach obrony koniecznej w rozumieniu art. 25 § 1 k.k.

Od powyższego prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego kasację wywiódł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego D. W., zaskarżając orzeczenie w całości na niekorzyść oskarżonego. Autor kasacji zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

1. rażącą obrazę prawa materialnego, tj. art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 EKPCz, poprzez wadliwą obsadę sądu odwoławczego (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) wynikającą z powołania sędziego przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.;
2. obrazę prawa materialnego, tj. art. 25 § 1 k.k., poprzez błędną wykładnię pojęcia „bezpośredniego zamachu na dobro chronione prawem”;
3. rażącą obrazę przepisów postępowania, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. i art. 436 k.p.k., polegającą na nierozpoznaniu zarzutów zawartych w apelacji pełnomocnika oskarżyciela prywatnego.

W oparciu o podniesione zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zasadny i wystarczający do uchylenia wyroku Sądu II instancji był postawiony w kasacji zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego, a także Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, utrwalił się pogląd o systemowym charakterze problemu braku niezależności polskich sądów. Kwestia ta

nabiera szczególnej wagi w sytuacjach, gdy droga zawodowa sędziego – od nominacji po kolejne awanse – opiera się na decyzjach Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. 2018.3). Dotyczy to zwłaszcza osób, które aktywnie wspierały tzw. „reformy” wymiaru sprawiedliwości po 2015 roku i wprost utożsamiały się z kierunkiem zmian narzucanym przez ówczesną władzę.

Sędzia X. Y. (uprzednio orzekająca w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie) uzyskała status sędziego Sądu Okręgowego w Lublinie na mocy postanowienia Prezydenta RP z dnia [...] 2019 r., co było wynikiem wniosku KRS zawartego w Uchwale Nr [...]. Procedura ta, w świetle judykatów Sądu Najwyższego w sprawach III KK 375/21 oraz II KK 607/22, budzi fundamentalne wątpliwości co do zachowania standardów bezstronności i transparentności. Niniejszy skład orzekający w całości podziela te krytyczne oceny. Analiza przebiegu konkursu wskazuje na istotne rozbieżności między oceną środowiska sędziowskiego a ostateczną decyzją KRS. Sędzia X. Y. uzyskała najsłabsze wyniki głosowań spośród całej grupy 15 kandydatów. Podczas gdy inni sędziowie otrzymywali pełne poparcie Kolegium (4:0), jej kandydaturę poparły jedynie 3 osoby przy jednym głosie sprzeciwu. Kluczowa różnica ujawniła się jednak na forum Zgromadzenia Ogólnego, gdzie sędzia Y. zdobyła zaledwie 9 głosów, co stanowi wynik drastycznie niższy od pozostałych uczestników procedury (nawet tych ocenionych negatywnie). Paradoksalnie, KRS przedstawiła Prezydentowi kandydatkę o najniższym poparciu społecznym i zawodowym, pomijając sędziów o niemal pełnej aprobachie środowiska. Takie działanie stoi w sprzeczności z wnioskami Sądu Najwyższego (sygn. III KK 375/21), który wskazał, że przy wyrównanych kwalifikacjach zawodowych i pozytywnych opiniach wizytatorów, to właśnie wyniki głosowań gremiów sędziowskich powinny odgrywać istotną rolę.

Dla oceny postawy sędzi Y. kluczowe jest jej zaangażowanie poprzez podpisanie listy poparcia dla Ł. P., kandydującego do KRS nowej kadencji. Wsparcie to zostało udzielone osobie bezpośrednio kojarzonej z tzw. „[...]” i działaniami mającymi na celu dyskredytację sędziów broniących niezależności trzeciej władzy. Sędzia Y. podjęła tę decyzję w czasie, gdy w obiegu prawnym funkcjonowały już liczne wyroki trybunałów międzynarodowych piętnujące kryzys praworządności w Polsce. Trudno

zatem przyjąć, by nie miała ona świadomości konstytucyjnej i międzynarodowej wadliwości sposobu wyłaniania kandydatów przez ówczesną KRS.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt ubiegania się i uzyskania przez wymienioną sędzię delegacji do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (decyzja Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2022 r., sygn. [...]). Beneficjum to zostało przyjęte w kontekście bezprawnego usuwania doświadczonych sędziów z wydziałów karnych tegoż sądu za ich wierność Konstytucji i orzecznictwu TSUE oraz ETPCz. Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela w tej mierze argumentację zawartą w sprawie II KS 52/24. Przypomnieć bowiem należy, że ogłoszenie o naborze wpłynęło do Sądu Okręgowego w Lublinie pod koniec lipca 2022 r., a już 4 sierpnia sędzia złożyła aplikację. Otrzymała ona delegację od 11 października 2022 r. do 10 kwietnia 2023 r. z rąk ówczesnego kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości. Należy uznać za wykluczone, aby SSO X. Y. nie wiedziała, że delegacja ta służy uzupełnieniu braków kadrowych powstałych po kontrowersyjnym przesunięciu trzech warszawskich sędziów do innego wydziału za ich linię orzecniczą. Fakt, że sędzia nie zrezygnowała z delegacji nawet po interwencji ETPCz (środek tymczasowy z 6 grudnia 2022 r. w sprawach o nr 39471/22, 39477/22 i 44068/22), świadczy o pełnej akceptacji dla działań wymierzonych w niezawisłość innych sędziów. Należy także zaznaczyć, że poza przytaczanymi wyżej sprawami, Sąd Najwyższy negatywnie testował sędzię Y. wielokrotnie (zob. sprawy pod sygnaturami II KK 296/23, II KK 289/23, II KK 434/23, II KK 447/23, II KK 523/23, II KK 271/24, II KK 279/24, II KK 37/24, II KK 487/24) i obecny skład Sądu Najwyższego w pełnej rozciągłości podziela ustalenia i argumenty wyartykułowane w tych rozstrzygnięciach.

Reasumując powyższe, udział wskazanej sędzi w wydaniu orzeczenia w niniejszej sprawie doprowadził do powstania składu sądu niezgodnego z prawem. Skutkowało to zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., co obligowało Sąd Najwyższy do uchylenia zaskarżonego wyroku.

[J.J.]

[r.g.]

Paweł Wiliński

Piotr Mirek

Włodzimierz Wróbel